

וְלַחֵם לֶכֶב אָנוּשׁ יִסְעַד - אוֹתוֹ לַחֵם שְׁמֵזִילִים הַשְּׁחָקִים, וְטוֹחֲנִים מִן לְמַאֲכָל שֶׁל צְדִיקִים סֵתֵם, וּמִשֵּׁם שׁוֹפֵעַ לְכֹמֵה חִילוֹת שְׁנִקְרָאִים לֶכֶב אָנוּשׁ, וְהֶפֶל בָּא מִשְׁפַּע עֲלֵיוֹן.

יִשְׁבְּעוּ עֲצֵי ה' - אֵלוֹ אוֹתָם עֲצִים עֲלִיוֹנִים פְּנִימִיִּים. אַרְזֵי לְבָנוֹן אֲשֶׁר נָטַע, שְׁהָרֵי נַעֲקְרוּ וְנִטְעַם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. מֵה בֵּין עֲצֵי ה' לְאַרְזֵי לְבָנוֹן? עֲצֵי ה' - אֵלוֹ עֵץ הַחַיִּים וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע. אַרְזֵי לְבָנוֹן - אֵלוֹ חֲמֻשִׁים שְׁעָרִים שְׁנִקְרָאִים חֲמֵשׁ מֵאוֹת שְׁנָה.

אֲשֶׁר נָטַע. אֲשֶׁר שָׁם צְפָרִים יִקְנְנוּ, בְּצֻלָּם מִקְנָנוֹת נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים, וְכָל חִילוֹת הַקְדוּשׁ נִזְוָנִים מִשָּׁם. חֲסִידָה - בְּתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אַבִּינוּ, שְׁנִקְרָא חֲסִיד, וְעֵשֶׂה חֲסֵד עִם כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם, בְּגִלְל זֶה נִקְרָאת חֲסִידָה. בְּרוּשִׁים בֵּיתָה, בֵּין זְרוּעוֹת עוֹלָם יוֹשְׁבֵת.

(עד כאן רעיא מהימנא.)

רַבִּי אַבָּא וְרַבִּי יוֹסִי קָמוּ לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה בְּחֻצוֹת הַלֵּילָה. עַד שִׁישְׁבוּ וְעִסְקוּ בַּתּוֹרָה אָמַר רַבִּי יוֹסִי, זֶה שְׂאֵמֵר רַבִּי חֲזִיא (תהלים ap) אָנוּשׁ פְּחָצִיר יָמִיו - לָפֶה אָמַר. אָבֵל בְּמָה בְּאַרְנֹנוּ סוּף הַפְּסוּק - כִּי רוּחַ עֲבָרָה בּוֹ וְאֵינְנוּ וְלֹא יִכְרַנּוּ עוֹד מְקוֹמוֹ. אָמַר לוֹ, כִּף הוּא בְּרַדְאֵי, אָנוּשׁ פְּחָצִיר יָמִיו כְּמוֹ שְׂאֵמֵר. כְּצִיץ הַשְּׂדֵה - כְּצִיץ אוֹתוֹ שְׂדֵה הַנּוֹדֵעַ - כֵּן יִצִּיץ, שֶׁהַתְּחַדָּשׁ וְחִזּוֹר כְּמִקְדָּם. (כָּר יִצִּיץ וְעוֹלָה. מֵה הַטַּעַם? מִשּׁוֹם)

כִּי רוּחַ עֲבָרָה בּוֹ וְאֵינְנוּ - זֶה רוּחַ עֲלִיוֹן טְמִיר קְדוּשׁ גָּנוּז מֵהַפֶּל, שְׁכּוֹלֵל אוֹתוֹ בְּחוּכּוֹ, וְאֵז אֵינְנוּ. וְזֶהוּ סוּד שֶׁל חַנוּךְ, שְׁכַתּוֹב בּוֹ (בראשית ה) וְאֵינְנוּ כִּי לִקַּח אֹתוֹ אֱלֹהִים, זֶה אֱלֹהִים עֲלִיוֹן. רוּחַ עֲלִיוֹנָה, רוּחַ גָּנוּזָה וְטְמִירָה. וְלֹא יִכְרַנּוּ עוֹד מְקוֹמוֹ, שְׁהָרֵי נִכְלָלֵת רוּחַ קִטְנָה בְּרוּחַ עֲלִיוֹנָה. מֵה פְתוּב אַחֲרָיו? וְחֲסֵד ה' מֵעוֹלָם

מִשָּׁח וְרִבּוֹ קְדִישָׁא עֲלָאָה. וְלַחֵם לֶכֶב אָנוּשׁ יִסְעַד, הֵהוּא לַחֵם דְּאֵזִילוּ שְׁחָקִים, וְטוֹחֲנֵן מִנָּא לְמִיכְלָא דְצְדִיקָיָא סֵתְמָא, וּמִתְמָן אֲתַנְגִּיד לְכֹמֵה חֲזִילִין, דְּאִקְרוּן לֶכֶב אָנוּשׁ. וְכֹלָא אֲתִי מִנְגִּידוּ עֲלָאָה.

יִשְׁבְּעוּ עֲצֵי יי, אֵלִין אֵינּוֹן אֵילָנִין עֲלָאִין פְּנִימָאִין. אַרְזֵי לְבָנוֹן אֲשֶׁר נָטַע, דֵּהֵא אֲתַעֲקְרוּ וְנִטְעַ לֹון קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא. מָאִי בֵּין עֲצֵי יי, לְאַרְזֵי לְבָנוֹן. עֲצֵי יי, אֵלִין עֵץ הַחַיִּים, וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע. אַרְזֵי לְבָנוֹן, אֵלִין חֲמֻשִׁין תְּרַעִין, דְּאִקְרוּן חֲמֵשׁ מֵאוֹת שְׁנָה.

אֲשֶׁר נָטַע. אֲשֶׁר שָׁם צְפָרִים יִקְנְנוּ, בְּטוֹלְהוֹן, מִקְנָנֵן נִשְׁמַתִּיהוֹן דְּצְדִיקָיָא, וְכָל חֲזִילִין קְדִישִׁין אֲתַנְנוּ מִתְמָן. חֲסִידָה, בְּרַתִּיה דְּאַבְרָהָם אַבִּינוּ, דְּאִקְרִי חֲסִיד, וְעַבִּיד חֲסֵד עִם כָּל בְּנֵי עֲלָמָא, בְּגִין כִּף אִקְרִי חֲסִידָה. בְּרוּשִׁים בֵּיתָה. בֵּין דְּרוּעֵי עֲלָמָא יִתְבָּא. (ע"כ רעיא מהימנא.)

רַבִּי אַבָּא וְרַבִּי יוֹסִי, קָמוּ לְמַלְעֵי בְּאוּרֵייתָא בְּפִלְגוֹת לֵילִיא, עַד דֵּהוּוּ יִתְבִּי וְלַעֲאֵן בְּאוּרֵייתָא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הָא דְאָמַר רַבִּי חֲזִיא אָנוּשׁ פְּחָצִיר יָמִיו שְׁפִיר קָאֵמַר. אָבֵל בְּמָאִי אוֹקִימָנָא סוּפִיה דְּקָרָא, כִּי רוּחַ עֲבָרָה בּוֹ וְאֵינְנוּ וְלֹא יִכְרַנּוּ עוֹד מְקוֹמוֹ. אָמַר לִיה הֲכִי הוּא וְדָאִי, אָנוּשׁ פְּחָצִיר יָמִיו כְּמָה דְאָמַר, כְּצִיץ הַשְּׂדֵה הֵהוּא שְׂדֵה דְאֲשַׁתְּמוּדַע. כֵּן יִצִּיץ דְאֲתַחַדָּשׁ וְאֲתַהֲדַר כְּמִלְקָדְמִין. (הכּי יִצִּיץ וְסָלִיק, כִּי טַעַמָא בְּגִין.)

כִּי רוּחַ עֲבָרָה בּוֹ וְאֵינְנוּ, דָּא הוּא רוּחָא עֲלָאָה טְמִירָא קְדִישָׁא גָנוּזָא מִפְּלָא, דְכָלִּיל לִיה בְּגוּיָה. וְכִדִּין וְאֵינְנוּ. וְדָא הוּא רְזָא דְחַנוּךְ, דְכַתִּיב בִּיה (בראשית ה) וְאֵינְנוּ כִּי לִקַּח אוֹתוֹ אֱלֹהִים, דָּא אֱלֹהִים עֲלָאָה. רוּחַ עֲלָאָה, רוּחַ גָנוּזָא טְמִירָא. וְלֹא יִכְרַנּוּ עוֹד מְקוֹמוֹ. דֵּהֵא אֲתַכְלִיל רוּחָא זְעִירָא, בְּרוּחָא עֲלָאָה. מֵה פְתִיב

יִכְרַנּוּ עוֹד מְקוֹמוֹ, שְׁהָרֵי נִכְלָלֵת רוּחַ קִטְנָה בְּרוּחַ עֲלִיוֹנָה. מֵה פְתוּב אַחֲרָיו? וְחֲסֵד ה' מֵעוֹלָם